



REGIONAAL- JA
PÖLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Salmonellooside tõrje eeskiri

Piret Aasmäe
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Toiduohutuse osakond
peaspetsialist

1

Salmonellooside tõrje eeskiri oli...



- **Ebatõhus** ja ei täitnud oma eesmärki;
- tootjad olid **ebavõrdses** olukorras, kuna kitsendusi rakendati vaid seirega hõlmatud nakatunud karjades (ca 20% karjadest aastas);
- kaudsed negatiivsed mõjud looma- ja rahvatervisele (loomade ravimine ilma kindla diagnoosita ja **AMRi suurenemine**);
- eesmärgid ei olnud realistlikud, sest ei arvestanud Eesti salmonellooside alast **epidemioloogilist** olukorda;
- **vananenud** (kehtestatud 2013. aastal).

2

ReM määrus 19.12.2023 nr 105 „Salmonellooside tõrje eeskiri“

Kehtestatakse veterinaarseaduse § 62 lõigete 4 ja 5 alusel.

§ 1 reguleerimisala

- inimese terviseohutuse seisukohast kõige olulisemate *Salmonella* perekonna bakterite serotüüpide seire korraldamise meetmed ning nende serotüüpide põhjustatud nakkuste ennetamise ja tõrje täpsemad meetmed;
- *Gallus Gallus* liiki linnud, kalkunid, sead ja veised.

3

§ 2. Inimese terviseohutuse seisukohast kõige olulisemad salmonella serotüübid

Seirataav salmonella:

- *Salmonella enteritidis*;
- *Salmonella typhimurium*;
- *Salmonella typhimurium*'i monofaasilised tüved, mille antigeenne valem on 1,4, [5],12 :i:-);
- *Salmonella infantis*.

4

§ 3. Salmonella kontrolliprogramm

- EPNm nr 2160/2003 salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta (ELT L 325, 12.12.2003, lk 1–15) ning teiste asjakohaste Euroopa Liidu õigusaktidega;
- koostab ja rakendab PTA;
- andmed riiklike ja loomapidaja proovide kohta.

5

§ 4. Salmonellaproovi võtmine ja analüüsimine

- Riiklik proov vastavalt kontrolliprogrammile (PTA);
- loomapidaja proovid vastavalt EPN määruse nr 2160/2003 II lisa B osa kohaselt;
- proovid saadab laborisse proovivõtja;
- positiivsest proovist määratakse serotüüp;
- isolaate säilitatakse 5 a;
- kulud ref.labori eelarvest.

6

§ 6-8 Linnud - seire ja meetmed

EPN määrused:

- nr 2160/2003 ja komisjoni määruses (EL) nr 200/2010, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2160/2003 seoses Euroopa Liidu eesmärgiga vähendada salmonella serotüüpide esinemissagedust liigi Gallus gallus täiskasvanud aretuskarjades (ELT L 61, 11.03.2010, lk 1–9), sätestatud nõuete kohaselt;
- komisjoni määruses (EL) nr 517/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2160/2003 seoses Euroopa Liidu eesmärgiga vähendada teatavate salmonella serotüüpide esinemissagedust liigi Gallus gallus munakanadel ning muudetakse määrust (EÜ) nr 2160/2003 ja komisjoni määrust (EL) nr 200/2010,
- ja teised võimalikud otsekohalduvad EL määrused.

7

§ 8. Sigade seire



- Riiklikud proovid kontrolliprogrammi kohaselt tapamajast juhuvaliku alusel;
- kui lihamahlast võetud proovidest 20% proovidest on AK positiivsed, võetakse farmist koproproovid serotüübi tuvastamiseks;
- proovivõtt farmis serotüübi määramiseks toimub PTA kulul.

8

§ 9. Seakarjas kasutuselevõetavad meetmed

Positiivse karja puhul:

- Bioturvameetmete kontroll ja tõhustamine;
- kliiniliste tunnustega loomad eraldatakse loomaheaolu ja bioturvalisuse nõuete kohaselt;
- AB ravi vaid kliiniliste tunnustega loomale laboratoorne antibiootikumitundlikkuse uuringu alusel;
- seiratava salmonella serotüübi puhul teavitab loomapidaja sellisest karjast pärit **kliiniliste tunnusteta** looma veo korral sellest sihtkoha loomapidajat.

9

§ 10. Veiste seire

Kui veiselt pärinevat **toorpiima** turustatakse **otse tarbijale**, võtab PTA selle veisekarja alates **24 kuu vanustelt** riiklikud proovid **seiratava salmonella** serotüüpide tuvastamiseks kontrolliprogrammi kohaselt.



10

§ 11. Veisekarjas kasutuselevõetavad meetmed

Positiivse karja puhul:

- **Bioturvameetmete** kontroll ja tõhustamine;
- kliiniliste tunnustega loomad eraldatakse loomaheaolu ja bioturvalisuse nõuete kohaselt;
- AB ravi vaid kliiniliste tunnustega loomale laboratoorne antibiootikumitundlikkuse uuringu alusel;
- seiratava salmonella serotüübi puhul teavitab loomapidaja sellisest karjast pärit **kliiniliste tunnusteta** looma veo korral sellest sihtkoha loomapidajat.

11

§ 12. Loomsest saadusest salmonellaproovi võtmine ja salmonella tõrje meetmed

- PTA võtab loomsetest saadustest tapamajas, lihalõikuses jm riiklikud proovid kontrolliprogrammi kohaselt;
- meetmed seiratavatele salmonelladele vastavalt kontrolliprogrammile;
- ettevõtja vastutus EPN määruste kohaselt proove võtta;
- eesmärgiks on ohutu toit tarbijale.

12

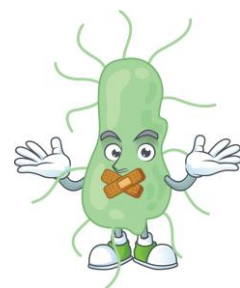
§ 13. Söödast salmonellaproovi võtmine ja salmonella tõrje meetmed

- Söödaseaduse ja PTA kontrolliprogrammi kohaselt;
- EPN määruste nõuded;
- saastunud sööta ei tohi kasutada.

13

Määrus jõustus 1. jaanuaril 2024. a.

PTA alustab kontrolliprogrammi järgi tööd veebruarist



Määrus leitav-

<https://www.riigiteataja.ee/akt/123122023015>

14



REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Küsimusi?

Aitäh!

piret.aasmae@agri.ee